

N:o 22.

Ank. till Riksd. kansli den 10 maj 1897, kl. 1 e. m.

Betänkande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften.

(1:a A.)

I en till bevillningsutskottet hänvisad proposition, n:o 67, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att besluta, att 3 och 7 §§ i förordningen angående stämpelafgiften den 9 augusti 1894, sådana dessa §§ lyda enligt kongl. kungörelserna den 12 juli 1895 och den 13 november 1896, skola i nedannämnda delar erhålla följande förändrade lydelse:

3 §.

I afseende på expeditionernas förseende med stämpel galler, med de här nedan i 7 § nämnda undantag, denna tariff:

	1 Afd.		2 Afd.		3 Afd.		4 Afd.		5 Afd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
<i>Resolution:</i>										
» angående föreläggande - - - ekonomisk verksamhet										

	1 Afd.		2 Afd.		3 Afd.		4 Afd.		5 Afd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
<i>Resolution:</i>										
» på ansökning om förordnande för landtmätare eller med honom i afseende på behörighet till vissa förrättningar likställd tjänsteman att verkställa landtmäteriförrättning i ändamål att vinna afsöndring af jord, vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet.....					<i>fri</i>					
» eljest innefattande hufvudsakligt beslut, tecknad å företedd handling	1	—	2	—	3	—	10	—	20	—
» med rubrik; lika med <i>Utslag med rubrik.</i>										

7 §.

Från stämpelafgift enligt denna Art. är kronan befriad.

Frihet från stämpel enligt denna Art. eger jemväl rum i mantals-skrifningsmål, i bevillningsmål och mål angående kronans ränta och tionde, så ock i frågor rörande debitering, afskrifning eller restitution af kronoutskylder, stämpelafgifter, kommunala eller andra allmänna afgifter, markgångssättning, åsättande af rotering, fastställelse å afsöndring af jord, vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet, anmärkning vid offentliga räkenskaper, redogörelse för allmänna medel, utsyning af skog å allmänning eller ekars föllande å kronojord, tillverkning och inlösen af salpeter och tvist om värfning samt i sådana på förvaltningsmyndighets pröfning beroende ärenden, som angå syner å ryttare-, soldat- eller båtsmanstorp, äfvensom i ärenden, som anhängiggjorts hos justitiekanslersembetet eller Riksdagens justitieombudsman.

Af den kongl. propositionen bilagdt utdrag af protokollet öfver finansärenden den 23 april 1897 inhemtas, att chefen för finansdepartementet vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t anfört följande:

»Sedan Riksdagen i underdånig skrifvelse den 14 maj 1896, jemte anmälan, att Riksdagen, med anledning af Eders Kongl. Maj:ts i ämnet aflåtna nådiga proposition af den 14 nästföretgångne februari, bland annat för sin del beslutit en lag om hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring, tillika anhållit, att Eders Kongl. Maj:t täcktes tillse, att kostnaderna för jordafsöndrings fastställelse hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande måtte vardas i möjligaste måtto nedbringade, samt för sådant ändamål meddela föreskrift, att, derest för dylik fastställelse erfordrades intyg eller åtgärd från myndighet, sökanden, så vidt ske kunde, därför ej måtte med någon kostnad betungas, har Eders Kongl. Maj:t, som i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut den 27 juni sistlidet år utfärdat lag angående hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring, den 2 oktober samma år anbefalt statskontoret och kammarrätten att gemensamt afgifva underdånigt utlåtande öfver ett inom finansdepartementet upprättadt förslag till ändrad lydelse af 3 och 7 §§ i gällande förordning angående stämpelafgiften, sistnämnda § sådan den lyder enligt nådiga kungörelsen den 12 juli 1895. De förändringar i stämpelförordningen, som enligt nyssberörda förslag blifvit ifrågasatta, äro dels ett tillägg till den under 3 § förekommande rubriken »Förordnande» af följande lydelse: »Förordnande till förrättning för landtmätare eller med honom i afseende på behörighet till vissa förrättningar likställd tjänsteman — — — — fritt», dels ock ett sådant tillägg till 7 §, att frihet från stämpel enligt artikeln I komme att ega rum jemväl i frågor rörande »fastställelse af jordafsöndring.»

I det utlåtande, som med anledning här af statskontoret och kammarrätten afgifvits, hafva dessa embetsverk erinrat, hurusom enligt 21 § af förut omförmälda lag, hvilken trädde i kraft den 1 januari innevarande år, afhandling rörande jordafsöndring för alltid skulle ingifvas till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som hade att meddela fastställelse å afsöndringen samt åsätta lägenheten särskildt namn och nummer; och skulle dylik afhandling innehålla så noggrann beskrifning å den afsöndrade jordens storlek, läge och gränser, att någon osäkerhet derom ej kunde uppstå; dock finge, innan ärendet af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande afgjordes, der så nödigt funnes, yttrande af landtmätare inhemtas. Hvad i fråga om jordafsöndring vore föreskrifvet skulle jemlikt 23 § i tillämpliga delar gälla äfven om vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet, som afsöndrades från hemman, hvarifrån jordafsöndring finge ske.

Hvad först beträffar det föreslagna tillägget till 3 §, hafva embetsverken till en början anfört, att den nya lagen icke såsom vilkor för af-

söndringens fastställelse ovilkorligen förutsatte någon af landtmätare särskildt för detta ändamål företagen förrättning, hvarför det finge anses ankomma på sökandens eget godtfinnande, huruvida han i dylikt fall ville begära landtmäteriförrättning eller icke.

Då jemlikt § 9 mom. 1 i nådiga landtmäteriinstruktionen den 6 augusti 1864 ingen af de i länen anstälde landtmätare egde företaga sig någon landtmäteriförrättning utan att dertill hafva erhållit Eders Kongl. Maj:ts vederbörande befallningshafvandes förordnande, skulle, om landtmäteriförrättning i jordafsöndringsändamål påkallades, förordnande för förrättningsman sökas hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, hvilken meddelade sitt beslut i form af resolution, som tecknades å ansökningen. I allmänhet plägade, enligt hvad embetsverken inhemtat, resolution på ansökning om landmätares förordnande stämpelbeläggas med tre kronor, enligt stämpelförordningens bestämmelse i fråga om »resolution innefattande hufvudsakligt beslut, tecknad å företedd handling», men någon gång förekomme, att dylik resolution betraktades såsom »förordnande, annat», i hvilket fall stämpelbeläggning icke egde rum.

Embetsverken hafva framhållit, att, då det föreliggande förslaget innebure stämpelfrihet för alla förordnanden till landtmäteriförrättning af hvad slag som helst, skulle, derest den hittills allmännast rådande uppfattning om dylikt förordnandes stämpelbeläggning såsom »resolution innefattande hufvudsakligt beslut» vore riktig, genom det föreslagna tillägget till 3 § stämpelfriheten i dylika mål erhålla en utsträckning, den der icke blifvit af Riksdagen ifrågasatt och icke heller syntes vara af omständigheterna påkallad. Såsom redan blifvit anmärkt, ansåge embetsverken fastställelse af jordafsöndring kunna vinnas, utan att förordnande för landtmätare att verkställa landtmäteriförrättning nödvändigt behöft förutgå. Då i allt fall, enligt embetsverkens förmenande, stämpelafgiften för dylikt förordnande, derest sådan afgift ifrågakomme, icke kunde anses så betungande, att dess borttagande syntes vara af nöden, hafva embetsverken hemställt, att förslaget i denna del icke måtte föranleda någon Eders Kongl. Maj:ts vidare åtgärd. Tillika hafva dock embetsverken uttalat den åsigt, att, för den händelse förslaget om stämpelfrihet för berörda slags förordnande skulle anses förtjent af nådigt afseende, denna frihet dock borde begränsas till sådant förordnande, som söktes i ändamål att vinna afsöndring af jord eller annat, samt att i sådant fall undantaget borde erhålla sin plats under rubriken: »Resolution».

Med anledning af hvad embetsverken sålunda anfört tillåter jag mig erinra, hurusom, då hos länsstyrelserna olika praxis råder i fråga om stämpelbehandlingen af förordnande för landtmätare till förrättning, i det att dylika förordnanden hos vissa länsstyrelser stämpelbeläggas, hos andra icke, med omförmälda, inom finansdepartementet upprättade förslag afsetts ej endast att

bereda lättnad i kostnaderna för jordafsöndrings fastställelse, utan äfven att åstadkomma enhet i stämpelbehandlingen. Frågan har derefter upptagits till behandling af justitieombudsmannen i hans till innevarande Riksdag afgifna embetsberättelse. I fråga om rätta tolkningen af hithörande bestämmelser har justitieombudsmannen, som inhemtat, att väsentlig skiljaktighet rådde så väl vidkommande stämpelbehandlingen som ock rörande sättet för expedierande af ifrågavarande förordnanden, dervid uttalat den uppfattning, att, för den händelse, såsom i vissa län egde rum, rörande förordnande af landtmätare till verkställande af begärd landtmäteriförrättning två expeditioner utfärdades, nemligen den ena till sökanden och den andra till landtmätaren, den förra borde stämpelbeläggas, men den senare icke, samt att, der åter, såsom i allmänhet vore fallet, allenast en expedition utfärdades för att tillställas landtmätaren, denna expedition, såsom innefattande resolution på en ansökan, syntes böra stämpelbeläggas, men landtmätaren i sådant fall ega debitera skiftesdelegarne kostnaden för stämpeln.

Den öfverklagade osäkerheten i fråga om sättet för stämpelbehandlingen af förordnanden för landtmätare har tydligen uppkommit derigenom, att, medan enligt stämpelförordningen å ena sidan resolutioner i regeln äro underkastade stämpel, å andra sidan »förordnande, annat» är stämpelfritt, hvarjente befrielse från stämpel åtnjutas af embets- eller tjänsteman i allt hvad till embetet eller tjänsten hörer. Om nu, på sätt embetsverken alternativt föreslagit, stämpelfrihet uttryckligen medgifves för resolution på ansökning om förordnande af landtmätare till företagande af jordafsöndringsförrättning, kommer deraf att följa, att resolutioner med förordnande af landtmätare i andra fall äro underkastade stämpel, dock att, om ytterligare ett exemplar af resolutionen eller ock ett särskildt förordnande utfärdas för att tillställas landtmätaren, detta naturligen på grund af nyssberörda stadganden bör utgifvas utan stämpel. Då på detta sätt anledningarne till den nu flerstädes rådande tvekan i fråga om rätta sättet för stämpelbehandlingen varda undanröjda, synas mig skäl icke föreligga att utsträcka stämpelfriheten för nu ifrågavarande handlingar längre, än som för beredande af lättnad i kostnaderna för jordafsöndringsförfarandet är erforderligt, och jag anser mig därför böra ansluta mig till nyssnämnda, af embetsverken alternativt framställda förslag.

Vid bifall härtill erfordras en mindre redaktionsförändring i den under samma hufvudrubrik förekommande rubriken: resolution innefattande hufvudsakligt beslut, tecknad å företedd handling.

I fråga åter om den föreslagna ändringen i 7 § hafva embetsverken, vid det förhållande, att afhandling om jordafsöndring för alltid skulle framdeles såsom hittills lagfaras och dervid beläggas med stämpel, till beloppet beroende af afsöndringens värde, förklarar sig anse nu ifrågasatta stämpelfrihet för den

administrativa myndighetens beslut, hvilket, sedan åsättande af afgäld till stamhemmanet icke längre vore i lag stadgad, egentligen inskränkte sig till ett slags inregistreringsåtgärd, icke vara obefogad; och hafva embetsverken derfor i fråga om detta ändringsförslag endast uttalat den erinran, att, då ärenden angående fastställelse af afsöndring af vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet syntes böra åtnjuta samma stämpelfrihet som ärenden rörande fastställelse af jordafsöndring, det föreslagna tillägget till 7 § borde erhålla följande lydelse: »fastställelse å afsöndring af jord, vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet».

Embetsverkens hemställen i nyssberörda afseende gifver icke anledning till någon erinran från min sida.»

På grund af hvad sålunda anförts hemstälde departementschefen, att Kongl. Maj:t ville föreslå Riksdagen att besluta, att ofvanberörda förordning skulle i nu ifrågavarande delar erhålla den förändrade lydelse, som här ofvan i den kongl. propositionen angifvits.

Mot de i den kongl. propositionen föreslagna förändringarna har utskottet icke något att erinra; och hemställer utskottet derfor,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition om ändring af §§ 3 och 7 i förordningen angående stämpelafgiften den 9 augusti 1894, sådana dessa §§ lyda enligt kungörelserna den 12 juli 1895 och den 13 november 1896, måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 maj 1897.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.